

Les confessions de Josep Piera

“**V**ull mostrar als meus semblants un home en tota la veritat de la seua naturalesa, i aquest home se-

ré jo”, escrivia Jean-Jacques Rousseau a l'inici de *Les confessions*. Aquesta manera d'abordar el passat, amb aquest despullament al davant dels lectors, i amb aquell to assagístic directe i al mateix temps líric, era del tot una novetat. *Les confessions* fou un èxit immediat: la fórmula “il faut être soi” va enlluernar els lectors per la puresa (i duresa) de les seues pàgines. Si Michel de Montaigne va ensenyar a mostrar el jo, Rousseau el va mostrar fins a la bragueta, i amb totes les conseqüències.

Ho pensava mentre llegia *Els fantàstics 70*, de Josep Piera. Si en el seu llibre memorialístic anterior, *Putxa postguerra*, va explicar els seus orígens familiars, i aquell ambient tenebrós del franquisme, en aquest volum el canvi és substancial, i de les estretors anímiques franquistes es passa a l'esclat passional. És fascinant seguir els passos de la metamorfosi pierana, com va desenvolupant el seu gust literari, el seu temps al cafè llegint llibres de poesia, les seues aventures en autoestop, com descobreix la llengua vernacla (la que parlava i no escrivia), com també descobreix Ausiàs March, com entén que té un compromís amb la llengua, i es produeix a poc a poc aquella transformació. Són els fantàstic anys 70, quan hi ha tanta fe en el nostre futur col·lectiu, quan Joan Fuster és un referent, i alhora, un far on dirigir-se, una fita prope- ra però que reclama unes renúncies importants i al mateix temps pujar-se a aquell moviment valencianista tan enllepolidor. Josep Piera ho explica amb el seu valencià pur i terrenal, molt proper a l'oralitat,

MARTÍ DOMÍNGUEZ
@MartíDominguezR

IL·LUSTRACIÓ DE DIEGO MIR

i aquest llibre es llegeix com una conversa, amb tantes referències conegudes (les seues trobades amb Brines, Vicente Alexandre o Pepe Infante), aconseguint un gran retrat de la seua època.

Però, alhora, en aquest retrat Piera es mostra sense vels, amb una valentia rousseauiana. El seu cor al descobert és més el de Rousseau que el de Baudelaire, i ens explica les seues relacions amb R, un jove amb qui va desenvolupar un amor passional, i alhora la seua aproximació a Marifé, filla de Guàrdia Civil i la que serà la seua parella durant tota la vida i gran referent del valencianisme escolar. Ens explica aquell cap de setmana amb ella a Xàbia, caminant per la platja agafats de la mà, com dos colomets. També narra, amb pèls i senyals (potser amb massa pèls...) les relacions lliures dels seus amics de colla, en especial les de Jesús, afecionat a les trobades homoeròtiques als urinaris públics. “Entre nosaltres, totes les formes d’amar eren considerades lliurement, sense prejudicis. I també experimentar per poder saber-ne més. D’això, i de tot”. Tota aquella llibertat exacerbada és posada negre sobre blanc amb una llibertat esbalaïdora, com ara quan reconeix que de vegades “adquiria” llibres (“el que vulgarment se’n deia furtar”), i que gràcies a això va “adquirir” *La realitat y el deseo* de Cernuda, “que costava un dineral, perquè era d’importació”.

Els fantàstics 70 retrata una època i un autor, que és ja un clàssic de la nostra literatura. Crec que mai no es va viure amb tanta llibertat com aquells anys, quan tot semblava possible i quan existia un optimisme generalitzat, potser una mica ingenu. Les dècades posteriors seran més agres, amb renúncies, traïcions i conversions. La societat valenciana que ensenyaren aquells joves dels setanta era ben possible, però va vèncer la realitat, la piconadora del dia a dia, el pragmatisme, la fatal inèrcia de les coses. Hi ha hagut grans conquestes, és clar, però quan llegeixes aquest llibre t’entra un cert enyor d’aquells dies tan vius i lliures, tan il·lusionants. *Mais où sont les neiges d’antan...* Tingueren el futur a les mans.